

Plačiajame Pasulyje

Š. AMERIKA

Pirmą kartą Š. Amerikos astronautai turėjo paskubom nusileisti š. erdvių žemėn, nepabaigę kelionės, kaip buvo pramatyta.

Mat erdvėlaivio astronautams pasivijus raketą AGENA ir su ja susijungus, taip smarkiai ėmė drebėti tiedu sujungti aparatai, kad per pusvalandį didelių pastangų reikėjo drebėjimo panaikinti ir turėjo tuojau pat vėl atsiskirti, bet ir atsiskyrus GEMINI VIII toliau smarkiai drebėjo. Bebandydami drebėjimą pašalinti išnaudojo per daug savo kuro, kurs yra reikalingas erdvėlaiviui žemėn sugrįžti. Dėl tų visų priežasčių NASA centras, kurs praveda visus erdvių skridimus ir jų tyrimus, įsakė astronautams tuojau nusileisti. Nusileidimas pavyko sklandžiai ir dabar aiškinamos priežastys, kodėl erdvėlaiviai pradėjo drebėti, purtytis.

Patį svarbiausioji to skridimo programos dalis pavyko visai sklandžiai: astronautai turėjo surasti valandą anksčiau į erdves išsautą AGENA raketą, prie jos labai lėtai prisirišti ir pagaliau savo smaigaliu įlikti į raketos užpakalinę dalį ir su ja susirišti, kad iš abiejų pasidarytų tik tartum vienas aparatas. Tai gerai pasisekė. Taip

pat pasisekė aparatus ir vėl vienas nuo kito atjungti.

Šitie bandymai, pirmą sykį erdvių skraidymo istorijoje atlikti, įrodė, jog bus galima pasiūsti į erdves parengtas įvairias dalis ir iš jų tenai sustatyti tartum namus bei juose įrengti tyrimų laboratorijas ir stotis erdvėlaivių lankūnams sustoti, pasilsėti, daugiau kuro ar kitų reikmenų pasiimti.

Netolimoje ateityje amerikiečiai paleis dar daugiau tokių erdvėlaivių

PANAMA Čia vyksta Pietų Amerikos valstybių konferencija. Buvo užimota taip su tvarkyti visų Amerikų valstybių sąjungą, kad ji galėtų sklandžiau, greičiau ir sėkmingiau atremti komunistinio pasaulio puolimus, revoliucijas, maištus. Deja kai kurios Pietų Amerikos valstybės yra tokios jautrios, taip labai bijo bet kokio kitų valstybių įsikišimo į jų gyvenimą, kad daro didelių kliūčių tokiam suitarimui pasiekti. Komunistai tuo, be abejoj, džiaugiasi.

VATIKANAS Šv. Tėvas panaikino kaizeruos Bažnyčios įstatymus, kurie tvarkė katalikų vedybas su nekatalikais. Plačiau apie tai parašysime kituose «M. L.» numeriuose.

Lietuvoje Naftos Šaltiniai

Tai būtų tikrai didelė ir svarbi naujiena, jei viskas pasitvirtins. A. Virbalis š. m. sausio 9 «Drauge» aprašo, jog Lietuvoje esą rasti net keletoje vietų naftos (žibalo, aliejaus) šaltiniai ir kad greitai laiku Lietuva statysianti jam ištraukti ir valyti įrengimus.

Jei Lietuva nebūtų Sov. Rusijos okupuota, tai būtų nepaprastai didelio džiaugsmo rašiny. Dabar gi nors reikia džiaugtis rasta turtais, jie tačiau yra Lietuvos išlaisvinimui labai pavojingi. Rusai, regėdami tokius brangius skystojo kuro turtais Lietuvoje, dar labiau priešinsis jos visiškai nepriklausomybei ir stengsis ko greičiau ją surusinti. Bet kad žinotumėte kas čia jau padaryta, perspaudite name minėtą A. Virbalio straipsnį:

Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą visoje Europos Rusijoje buvo ištirti naftos baseinai su jų tėkmėmis. Šių naftos baseinų ir jų tėkmių vietos ir konfigūracijos buvo sužymėtos

žemėlapiuose ir juodu tušu nudažytos.

Su šiuo žemėlapiu 1916 metais man teko susipažinti geologinio tyrinėjimo įstaigoje Saratove mieste. Betyrinėdamas šį žemėlapią aš atkreipiau ypatingą dėmesį į du rajonus. Vienas rajonas buvo į šiaurės rytus nuo Kaspijos jūros. Šiame rajone buvo vienas didelis naftos baseinas, dabartiniu metu pavadintas Antruoju Baku; antras baseinas mažesnis, pailgas buvo atžymėtas netoli Volgos upės žiočių. Abudu baseinai jungia požeminė tėkmė.

Antras rajonas, su tokio pat dydžio dviem naftos baseiniais, žemėlapyje atžymėtas vakarinėje dalyje prie Volgietijos sienos ir Baltijos jūros pakraščio Lietuvos teritorijoje. Vienas didesnis naftos baseinas tęsiasi nuo Valtųčio Nemuno upės link, o kitas į šiaurę nuo Nemuno upės Gargždžių miestelio link. Abu baseinai jungia požeminė tėkmė. O savo ruožtu abudu naftos rajonus irgi jungė požeminė tėkmė.

Lietuvos teritorijoje abiejų naftos baseinų plotai galėjo būti dvigubai didesni, negu plotas baseino į š. rytus nuo Kaspijos jūros (Antrasis Baku).

KUR PRIE BALTIJOS IEŠKOTA NAFTOS IR KAS APIE TAI RAŠYTA

Be anksčiau paminėtų naftos baseinų, po šio karo Lenkijoje, kairiojoje Vyslos upės pusėj, prie Plocko, buvo atrasti dideli kiekiai naftos; čia jau pastatytos didelės rafinerijos kurios dabar į metus perdirba apie 9 milijonus tonų žalios naftos. Turint galvoje, kad perėjais metais ir Olandija surado pas save didelį naftos baseiną reikia manyti, kad didžiulė naftos gysla nuo piekaspinių dykumų nesibaigia Lietuvos teritorijoje, bet siekia Olandiją ir gal būt toliau.

1917 m. revoliucijai įsisūbavus, naftos tyrinėjimo darbai buvo nutraukti ir visa naftos tyrinėjimo darbų medžiaga ir planai pateko į archyvus. Apie 1955 m. rusų epaudoje pasirodė žinutė, kad SSSR mokslininkai tarp Uralo kalnų ir Kaspijos jūros dykumoje surado didelį naftos baseiną, o mažesnę prie Volgos upės žiočių.

Maždaug po vienerių metų rusų ir lietuvių kalbomis laikraščiuose ši žinia buvo pakartota ir dar pridurta, kad pradėtis tiesti daugiau kaip 2000 mylių ilgio naftotiekis, kuris kirs visą pietų Rusiją, pereis per satelitines valstybes ir iš Rytų Vokietijos bus nutiestas į Klaipėdos uostą. Žvejybos bazė iš Klaipėdos bus iškelta o Klaipėdos uostas bus pritaikytas tolimesniam naftos transportui.

Badinga yra tai, kad centrinė SSSR valdžia tuojau po naftos atradimo tarp Uralo

kalnų ir Kaspijos jūros dykumoje paskyrė lėšų žemės gelmių tyrinėjimams ir Lietuvoje. Ir reikia manyti, kad centrinė SSSR valdžia naftos tyrinėjimo darbus vykdo tose vietose, kurios buvo pažymėtos dar priešrevoliuciniais laikais sudarytu žemėlapiuose ir planuose.

LTSR Mokslo akademija drauge su Vilniaus universiteto geologijos katedros profesūra žemės gręžimo darbus pradėjo ir tebetęsia kaip tik toje vietoje kur anksčiau minėtam žemėlapyje ir buvo nurodyti du naftos baseinai teritorijoje. Gręžimo rezultatus gana smulkiai ir atvirai nupašakojo LTSR valstybinio geologijos komiteto pirmininkas V. Mikalauskas (žiūr. Chicago komunistų organas «Vilnis» vasario mėn 15 d. 1965 m.). Apie naftos atsargas Lietuvos teritorijoje aukščiau minėtas pirmininkas V. Mikalauskas štai ką kalbėjo: «Pastaruoju metu gauti teigiami duomenys leidžia kalbėti apie konkrečias šių vertingų mūsų žemės gelmių turėtų atsargų perspektyvas. Pirmosios naftos Pabaltijoje žymės, apie kurias pastaruoju metu daug kalbama, buvo užtiktos daugiau kaip prieš penkiolika metų. Savo laiku buvo išgautos laisvos dujos su sunkiais anglevandeniliais Stonišio atraminėme gręžinyje, o bitumo žymės rastos gręžiniuose Kalvarijos, Parovėjos, Krekenavos, Sasnavos, Raseinių apylinkėse. Visa tai patvirtino teorines išvadas, kad Pabaltijoje pietinėje dalyje gali būti naftos bei dujų pramoninės atsargos. Kol kas dar nėra jų fontanų, bet gauti duomenys išskėlė uždavinį sutelkti gręžimo darbus daugiausiai perspektyviniuose rajonuose.

Prieš kurį laiką buvo gauta «gyvoji» nafta Virbalio — Kybartų ir Gusevo (Gumbinė, A. V.) rajone Pastaroje vietoje lediden naftos kiekiai patys išsiliejo iš gręžinio. Atlikti darbai — tai tik pirmasis žingsnis, toliau tiriant šios teritorijos žemės gelmių perspektyvas naftai ir dujoms siekiant surasti pramoninės

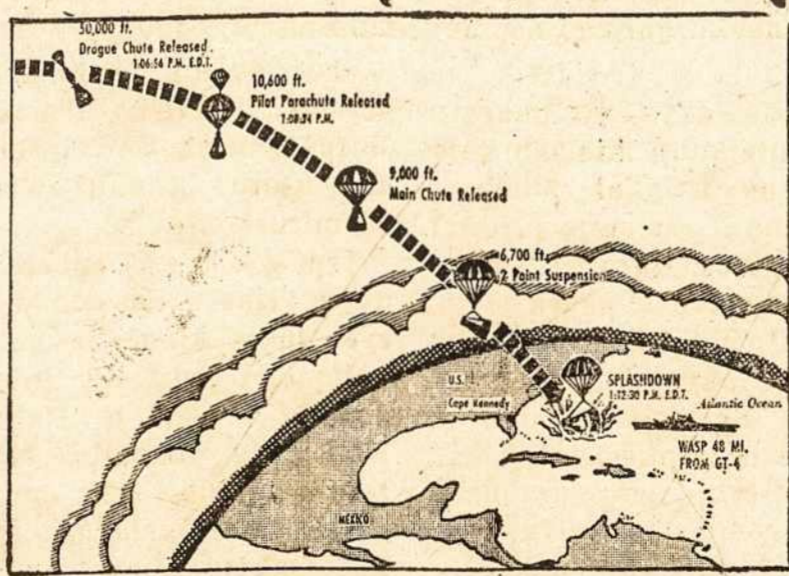
naftos atsargas, dar teks atlikti daug geofizinių paieškinųjų bei žvalgymo darbų. Jiė ir planuojami 1965 metams bei ateinančiam penkmečiui. Vien šiame Lietuvoje ir Kaliningrado srityje numatoma išgręžti 12 tūkstančių metrų giliaus gręžinio, o 1966—1970 m. apie 100 tūkstančių metrų. (12 tūkstančių metrų reikiama 12 gręžinių po 1.000 metrų, o 100 tūkstančių metrų reikiama 100 gręžinių po 1.000 metrų gylio. A. V. pastaba.) Pirmame etape mūsų respublikos teritorijoje jie daugiausia bus sutelkti Virbalio-Kybartų ir Vilkaviškio Vištyčio rajonuose, o taip pat Gargždų apylinkėse. Be to numatyta išgręžti parametrinius gręžinius Telšiu, Kuršėnų, Nidos apylinkėse bei kitose perspektyvose vietose. Kai kur darbai jau pradėti. Kaliningrado srityje gilūs paieškų gręžiniai daugiausia gręžiami Družbos ir Gusevo struktūrų plotuose. Jei šie gręžiniai patvirtins, jog čia yra naftos, bus išgręžta eilė žvalgymo gręžinių. Tai leis nustatyti pramoninės naftos atsargas.

Pabaltijo pietinėje dalyje pagal preliminarinius duomenis be minėtų yra ir dešimtys kitų struktūrų. Jos dar neįtirtos. Ryšium su tuo šiame numatoma atlikti plačius geofizinius darbus 1965 metais jie pirmą kartą bus pradėti savo jėgomis. Tikimės išaiškinti naujas struktūras, turinčias palankias sąlygas naftai ir dujoms telkti. Po to seką gręžimo darbai. Naftos paieškų sėkmė reikalauja bendrų mūsų, Geologijos instituto mokslinių bendradarbių, Vilniaus universiteto specialistų pastangų. Tik sutelktomis jėgomis galima atskleisti Pabaltijoje «juodojo aukso» paslaptį».

JURBARKAS — ŠMATAŪKŠ TANTINIS ATEITIS, MIESTAS

Atrodo kad V. Mikalauskas pareiškimas yra teisingas, atitinka anksčiau spaudoje paskelbtas žinias, ir todėl turėtų būti rimtai traktuojamas. Ne mažiau įdomi žinutė ir 1965 m. rugsėjo mėn 16 d. «Draugo» dienraštyje. Kadangi ši žinutė trumpa, paduodu ją iš taisy. «Kaunas, Pavergta Lietuva. Lietuvių komunistų partijos laikraštis «Tiesa» (rugs. 9 d. nr. 212) praneša apie Jurbarko supramoninimą. Laikraštis rašo: «Jurbarkas, kurio išplanavimo projektas ruošiamas Miestų statybos projektavimo institute Kauno filiale, taps ne tik respublikos naftos — chemijos pramonės centru, bet ir vienu gražiausių miestų. Jurbarko mieste bus trys gyvenamieji rajonai su 5—16 aukštų namais.

(B. D.)

Parašiūtų pasikeitimai leidžiantis Gemini IV Atlanto vandenynan. liepos 7 d. 1965 m.

Antras pasikeitimas įvyko 15 000 metrų aukštumoje, sekantis 2 010 metrų aukštumoje. Kapsulėje buvo Š. Amerikiečiai James A. McDivitt ir Edward H. White, kurie buvo erdvėje 4 dienas ir apsuko žemę 62 kartus.

Keičiasi Lenku Nuomonės

Kaip Lenkijoje keičiasi ir jau yra pasikeitusi viešoji nuomonė apie Lietuvą ir apie buvusius Lenkijos Lietuvos santykius tarp kitų reiškinį ryškiai liudija ir prieš apie pusantų metų varšuvoj pas kelbta studija apie nepavykusį lenkų perversmo pasikėsimą Kaune 1919 metų rugpjūčio mėnesį, tai yra apie įvykį, Lietuvoje žinomą Peoviakų sukilimo vardu (Peoviakai — nuo POW. Polska Organizacja Wojskowa Lenkų Karinė Organizacija, kurios slapti padaliniai 1-19 metais buvo įstogti ir Lietuvos teritorijoje)

Studija apie tą nepavykusį perversmo pasikėsimą išspausdinta Lenkijos Mokslų Akademijos Istorijos Instituto serijiniame naujųjų laikų Lenkijos istorijos studijų leidinyje. (Najnowsze Dzieje Polski, materjaly i studia z okresu 1914-39, VIII, Panstwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa 1964) Autorius Piotr Lossowski studiją pradeda pa reiškimu, kad tas nepavykęs perversmo pasikėsimas buvo nelaimiausias įvykis to meto Pilsudskio planuotoj politikoj, pačioj pradžioj įstūmęs Lenkijos - Lietuvos santykius į blogą kelia. Lenkų literatūroj tas įvykis buvęs rūpestingai nutylėtas Net 15 metų po įvykio buvę pataria ma apie jį nesikalbėti. Emigracijoj po 1945 metų tą prasmę lenkų spaudoj maža kas tepa sikeitę.

Lietuvių literatūroj suprantama, esą daugiau medžiagos tuo klausimu, bet ir tie darbai, skirti propaguoti tikslams, pasilikę daugiausia nuolat kartojamų faktų ir kaltinimų ribose. Todėl autorius naudojami archyvuose rastais dokumentais, žinoma, tik pačių lenkų, tiesiog tos POW išlikusiais dokumentais iš jų atsiskleidžia svarbiausia priežastis, dėl kurios tas pasikėsimas žlugo: visiškai iš lenkų pusės nesupratimas Lietuvos nepriklausomybės aspiracijų, neįvertinimas lietuvių ryžto ir pajėgumo naivus įsitikinimas, kad pakanka lenkams tik pamoti, ir dauguma lietuvių puls į Lenkijos glėbį Lietuvos federacijos ar unijos su Lenkija svajotojai buvo klaidingai įsitikinę, kad Lietuvos Taryba esanti tik vokiečių agentūra, kad vyriausybėje esanti tik saujelė karjeristų, kurių dalį galima pirkti, dalį pašalinti, ir visai likusioji Lietuva bus palanki federacijai ir unijai. Todėl POW planas ir buvo — nuversti Slezevičius vyriausybę ir sudaryti lenkų sumanymams palankią. Būta tarp lenkų manančių, jog net ir pats Slezevičius galės palinkti į unijos idėją bet jeigu ne jis, tai skaičiavo, kad tokion «satelitinė» vyriausybė po perversmo sutiktų įeiti toki asmenys kaip Biržiška, Vileišis, Jonas (Slezevičiaus vyriausybės narys) Kairys, Tūbelis, Janulaitis, Žilinskas. Netru-

kus paaiškėję sako autorius, kad «rachunek ten sporządza no bez gospodarza» — tie apskaičiavimai daryti be šeimininko žinios...

Didžiausias lenkų sąjungininkas buvęs Aukštuolaitis, kilęs iš Mažosios Lietuvos, Lietuvoj pasilikęs iš vokiečių kariuomenės, nepatenkintas karjeros eiga, nubėgęs pas lenkus ir žadėjęs jiems pakloti Lietuvą po kėjomis (gal sąjoję atsistoti «satelitinė» vyriausybės priešakin) Studijos autorius dokumentuose atrado, kad pervėlai POW vadai įsitikino, jog Aukštuolaitis iš tikrųjų lietuvoje neturi jokie užnugario ir jokios įtakos, ir perilgai jie pasitikėjo Aukštuolaitio nupieštomis galimybėmis. Buvę POW vadai įtraukė į savo planų rengimą ir Lietuvos Tarybos narį S. Narutavičių (Nepriklausomybės akto signatarą), kuris buvęs tuo reikalu nuvykęs Vilniun ir net Varšuvon, bet nematė, kad jis ką konkrečiau būtų padaręs.

Lietuvos kariuomenėje peoviakai turėję palankių (net ir jų organizacijon įstojusių) karininkų, bet tik irgi pervėlai paaiškėjo, kad tie karininkai neturėjo už savęs eilinių Eilinių net nesirūpindami, sukilimo rengėjai kreipė dėmesį į pačias viršūnes, ir didžias viltis dėjo į patį kariuomenės vadą generolą S. Žukauską (kuri pasisakęs, jog vadovaudamas Lietuvos kariuomenėj noris nuvesti Lietuvą į gerus santykius su Lenkija) ir į generolą Grigaliūną - Glovackį. Čia irgi perversininkai pervėlai įsitikino, kad tie generolai, pasikalbėti tai pasikalba bet «nieko nedaro».

Kai atėjo perversmui nu matytas laikas, iš kauniškių vadų gauta Vilniuj žinių, kad blogai, kad nepasirengta Ten nutarę veiksmus atidėti, bet žinia apie tai pavėlavo, ir nu matytą naktį daugely Lietu-

vos vietų tapo nutrauktos telefonų linijos keletoj vietų suardyti geležinkelio bėgiai. Tik vyriausybės niekas nevertė ir nebuvo kas naują sudarė. Lietuvos organai pasirodė stipresni, negu manyta: įsišokusius perversmininkus suėmė, tiesa, pradžioj netvarkingai, suėmė nemaža nieko nedėjų ir nepataikė suimti pačią svarbiausią Bet po kiek laiko buvo suėmėtas pats centras su visais dalyvių sąrašais ir kitais dokumentais. Studijos autorius nemini, kad svarbių duomenų gauta iš Vilniaus per POW štabo tar nautoją ir pažįstamą lietuvaitę. POW dokumentuose visa kaltė suversta ryšininkui tarp Vilniaus ir Kauno Dowkont Wroblewski, kuris pasirodęs buvęs «zdrajca».

Ir po to sukilimo bėgę progų žmoniškai sutvarkyti Lenkijos santykius su Lietuva, bet jomis nepasinaudota O 1920 m spalio mėnesio Želigovskio žygis į Vilnių galūtiškai įvaręs Lenkijos - Lietuvos santykius į abišalio priešiško akligatvį Pasakodamas iš dokumentų aiškėjančius faktus istorikas rodo juos, kaip nelėmtas Lenkijos politikos vadovų klaidas Lietuvos atžvilgiu.

(ELTA)

NAUJOS ĮMONĖS

Naujame Sovietų Sąjungos penkmečio plane per ateinančius penkerius metus Lietuva numatomos tik keturios naujos įmonės: dar vienas cukraus fabrikas, dirbtinės minkštosios odos gamykla, putliųjų verpalų fabrikas ir žvejybos laivų remonto dirbtuvių dalis. Šių pramonės plėtimo srity numatoma baigti statyti bei įrengti jau beveik pastatytąsias, jau pradėjusias veikti įmones, būtent, Elektrėnų jėgainę. Kėdainių chemijos kombinatą, kūro aparatūros gamyklą Vilniuje, televizorių gamyklą Šiauliuo-

se, šaldytuvų gamyklą Alytuje, medvilnės kombinatą ir trikotažo (mezginių) fabriką. Pramonei ir elektros gamybai numatomas tikslas — 1970 metais gaminti 1,7 karto daugiau, negu dabar (t. y. vidutiškai didinti gamybą apie 12% kasmet) Elektros variklių gamybai uždaviny — padidėti 4 kartus, prietaisų ir automatizavimo priemonių — du kartus, audinių 2,8 kartus.

Plano projektas priimtas komunistų partijos centro komitete Maskvoj ir bus pateiktas partijos suvažiavimui tvirtinti. Lietuvių vaidmuo tuose planuose — vykdyti tai ir taip, kaip Maskvoj nustatyta.

(ELTA)

LIEUVOS KOMUNISTŲ PARTIKO LENKIJOS KAPITALISTINĖ TVARKA ŪKYJE

Vilniškio komunistų partijos komiteto sekretorius J. Maniušis (pramonės politikos reikalams) neseniai lankėsi Lenkijoje, pasižalgyti kaip lenkų komunistai daugiau savomis, negu maskvinėmis galvomis tuos reikalus tvarko.

Iš J. Maniušio papasakojimo apie tą apsilankymą atrodo, kad lenkai uoliai pasakojo apie save ir neklaušė Maniušio, ko iš jo patyrimų gautų pasimokyti. Maniušis pasakojo, ką girdėjęs, nelyginamas nei peikdamas, tik galė pridėjęs kad: Mūsų bičiulių Lenkijoje patyrimas ekonominiame darbe vertas dėmesio. Maniušis pažymėjo kad Lenkijos prekybos apyvarta su užsieniais 1964 m siekė 16,6 milijono zlotu, ir kad iš to skaičiaus 34% apyvartos buvo su Sovietų Sąjunga, 22% su kitomis «socialistinėmis šalimis» Paliko suprasti, kad 44% apyvartos Lenkija turi su kapitalistinėmis valstybėmis.

(ELTA)

A. Mykolaitis Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861-1864

XXVI

(tąsa)

Žinia greitai apskrido kaimą. Skubėdamos ėmė rinktis moterys, nes vyrai vieni dirbo dvare, kiti savo laukuose. Tik Kedulis buvo namie ir atbėgo su moterimis.

Kažkuri pasiuntė mergaitę į dvarą, kad duotų žinią žemčiai Mikaiui Beveik kiekviena moteris suskubo paimti švęstų žolių ir verbų, o viena kita nešėsi vaškine laiminges mirties žvakę. Greitai prisirinko pilna pirkia žmonių. Įpūtė žarijų, ėmė smilkti žolės, Stašienė įbruko mirštančiam užžibiatą žvakę, savo rankomis ją prilaikydama. Kažkuri patarė kalbėti maldą mirties valandoje, bet niekas jos nemokėjo. Reikėjo parvežti kunigą su sakramen-

tais ir aliejais, bet niekas namie neturėjo arklio. Pagaliau kunigas dar neseniai li gonį lankė, o gal dar nė nemirs.

Kai visų akys buvo nukreiptos į mirštantįjį, kieman įėjo Pempienė Ji tyliai įelinko į priemenę ir atsistojo prie atdarų pirkios durų. Ji buvo apsimituravusi skara taip, kad tik smakras ir nosis kyšojo, ir akys blizgėjo pro klostes. Bet bobos greitai ją pamatė ir traukėsi tolyn, kad neprisiliestų jos drabužių. Prie nigonio ji nesiskverbė. Pasilypėjusi ant slenksčio pro kitų galvas, ji pamatė jo veidą. Jis atmerkė akis ir su tiko jos žvilgsnį. Bet kažkiek no pečiai atsistojo jų tarpe. Gal būt jis jos nė nematė. Jis taip ir pasiūko begulįs

atviromis akimis. Niekas ne pastebėjo, kaip Pempienės veidu į skaros klostes nurie dėjo dvi stambios ašaros. Ji pasitraukė į priemenę, pasukė į kiemelį, į gatvę ir patvoriu sulinkusi nukiūtino į aną kaimo galą.

— Dievulėliau, mirė! — su šuko Stašienė, laikiusi žvakę mirštančiojo rankoje.

Visi sujudo. Mikniuvienė garsiai pravirko moterys šnirpštė nosimis ir trynė iš akių ašaras. Kedulis užspaudė mirusiam akis.

Trečią dieną Daubarą laidojo. Visas kaimas nuo pat ryto būrėsi kieme ir gatvėje velionio palydėi. Nemaža žmonių atvyko iš Paliepių, Karkliškių, Užbalių. Niekas tą dieną nėjo į lažą, Jadvyga griežtai pareikalavo iš tėvo, kad įsakyti privaizdui, vaitui, tijūnui palikti žmones tą dieną ramybėje. Ir ji pati su Agota ir Katre ruošėsi važiuoti į Faberžę pažiūrėti tu laidotuvių. Pranciškus pranešė girdėjęs kad pamokslą ka-

pinėse sakysias kunigas Mackevičius. Daubarą daug kas pažinojo, be to, visiems buvo žinoma jo mirties priežastis. Dabar, susirinkę jo palydėti į kapus, vėl visi gyvai prisiminė tą baisią dieną, pasakojo vieni kitiems, ką tada matė, ir geru žodžiu minė jo velionį.

Pirkioje spūstis. Vidury pašarvotas kūnas Aplinkui ir pasieniais grūdasi giminės, kaimynai, pažįstami. Aplink stalą susėdo seni giesmininkai: Balsys, Grigaliūnas, Kedulis, Stašys, Jakaitis, keletas moterų. Ant stalo padėtas sūris, sviesto dubenėlis, paraikyta duonos. Feiktų pastatyti ir degtinės, bet dabar — blaivybės metai, visi prisiekę negerti.

Giesmininkams baigus Lozoriaus giesmę, Mikniuvienė prašo pasistiprinti. Vienas kitas laužiasi duonos, tepasi sviesto ima sūnio skiautėlę, kramto lėtai, atsargiai, Kiekvienas supranta, kur esąs ir kaip čia turi elgtis. Tik vai-

kai pasieniuose grumdosi alkūnėmis pešioja, stumdosi. Vienur kitur pasigirsta sulai komas kikenimas ir tučiuojan barantis motinos ar tetos šnirpštimas.

Netrukus dėš kūną į kartą; Giesmininkai tariasi giedoti giesmę apie smertį. Ją kuone visi moka atmintinai, Vis dėlto Balsys atsiverčia savo storą kantičką. Jis moka skaityti ir primins, kaip seka posmas po posmo.

Visi šitos giesmės laukia. Apyla kalbos, ir susikaupimo tyloje skamba pirmieji posmai:

O dūšia kiekviena
Misyk sau kas dieną
Koks čėsas ir vieta
Yr žmogui ant svieta
Gyventi.

Pakelk tiktai akis,
Ką tau žmonės sakys,
Sakys: smertis greitas
Jėdo kaipo raitas
Po svieta.

(S. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
DIREKTORRESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: Cr.\$ 5.000, visoje P Amerikoje. RÉMÉJO PRENUMERATA Cr.\$ 10 000. GARBĖS PRENUMER, Cr.\$ 15 000. Atskiro numerio išleidimas Cr.\$40 000 Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 100.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dr. Antanas Sužiedėlis

Apie Laiko Diktuojamas Gaires

Kai rodosi kasdiea kur nors pasauly valdžios stojasi, griūva, keičiasi, ir kai valstybės viener kyla, kitur jungiasi — tai, kas įvyko prieš ketvirtį šimtmečio, yra gerokai neaktualu. O mums reikia viešosios nuomonės dėmesio, dar gi kaip tik todėl, kad esame neaktualūs.

Šičia ir yra, mums rodosi mūsų didžioji problema ir pats didysis uždavinys: Problema tai kad savo tėvynei padaryta neteisybę skelbdami, liekam dažnai neklausomi ir neišgirsti. O užduotis kaip tik atkreipti pasaulio dėmesį — taigi išmokti kalbėti ir laisvės bylą skelbti taip, kad pasaulis norėtų klausytis. Šitų būdų ir kelių ieškant, tektų atsižvelgti kai kurių laiko diktuojamų gairių.

SKIRKIM KAS GERA IR KAS BLOGA

Pirma, šiandienos pasaulio rūpestyje taika ir ramybe turime atskirti tai, kas komunizmo įtaigojama, išnaudojama ir diriguojama, nuo to, kas iš tiesų yra dorų žmonių gera valia, ar ji būtų grįsta naivumu, ar ir labai svariu ir suprantamu atominio karo grėsmės motyvu. Kaip tik todėl, kad mes komunizmą arčiau pažįstame, mums privalu nesuplakti visų taikingųjų į vieną pulką, o su didele atodaira išskirti, kas yra apkaltintina, ir kas iš esmės užgirtina. Kiekvienas neteisingas apkaltinimas, kiekviena šituo atžvilgiu klaida mūsų reikia, lui yra skaudžiai žalingi. Ne daug tokių klaidų tereikėtų, kad iš tikro, ir užsitarnautai, būtume įžiūrimi vanagais. Nei savo tarpe, nei svetur mums nevalia švaistytis kaltinimais taip, kad ilgamui mūsų liudijimas nieko neberekštų, kaip anuo metu maža gero, o daug žalos antikomunizmo sentimentui pridarė senatorius McCarthy, nors gal ir labai gerom intencijom. Ne sau padrasinti veikiamo, o veikiamo tam kad iš to būtų Lietuvai naudos. Kai ginti Lietuvą tenka žodžiu, ne ginklu, įnirtimas vaisių neneša, įnirtimas gali įkaitinti kovai šalininkus, bet nepritraukia naujų draugų, o uos atstumia.

DAUGIAU NAUJŲ DRAUGŲ

Antroji gairė kaip tik tai, kad mums reikia daugiau ir naujų draugų, o ne vis karštesnių, bet tų pačių ir gal rečiau šalininkų. Ir draugų reikia ne vien sluoksniuose valdžių, su kuriom protarpiais pasikeičiame memorandumais, laiškais, sveikinimais, užtikrinimais, skelbimais Lietuvos Dienų (visa tai svarbu, bet paprastai lieka mūsų žinioje ir viešumon toli nenuveina), o mums reikia draugų, kurie kasdien atliepia ir formuoja viešąją nuomonę. Geras laikraštinkas atitinkamu momentu neretai turi daugiau jėgos, negu politiniai aparatai netgi tokios jėgos, kuri noverčia ar pastato valdžias. Šiandien ne tas autoritetas, kuris tam turi titulą, o tas, kuris turi visuomenės dėmesį — ir tie daiktai nevisuomet sutampa. Mes veikiai lenkiamės link žemės prieš kiekvieną oficialų svarbuolį ir džiaugiamės rinkiminės reklamos karštu žodžiu, o atsilankiusį žurnalistą nekart paliekam pasieniiais graibstytis. Niekas mūsų memorandumų žmonėm ne paskelbs bet plačiai nuaidi televizijos, spaudos komentatorių žodžiai. O jie gali būti mums labai naudingi ir palankūs, jei pasirūpintume į Lietuvos laisvės ieškinį pažvelgti ne vien iš savo bet ir iš pašalinio stebėtojo perspektyvos.

UŽ PASKIRO ŽMOGAUS LAISVE

Šičia ir reiktų pastebėti dar vieną gairę. Nepriklausomybė ir laisvė šio laiko pasaulyje suprantamos daugiau asmenine, ne kolektyvine prasme. Šio amžiaus dėmesys nukreiptas į žmogų — ne tik principas, ne sistema svarbu, ne tiek tauta ar valstybė, ne vieta ar priklausomybė, o individas. Tai matome pavyzdžiui šio krašto aukščiausiojo teismo sprendimuose, kuriuose kolektyvinis gėris netgi nukentčia prieš asmens privilegijas. Šitai matome ir Katalikų Bažnyčioje asmens sąžinės, nebe išorinių normų, pabrėžimu. Eiliniam amerikiečiui ne taip svarbu, ar Vietname bus demokratija, ar pūsiau padori autokratija, ar

koalicija, bet ji labai stipriai paliečia vaizdas sugauto vietkongo jei užrištom akim ir supančiotom rankom.

RODYT VERGIJĄ

Mūsų balsas taip pat daug veikiau būtų girdimas, jei rodytume, kas šiandien Lietuvoj dedasi — religijos, spaudos, žodžio, kultūros vergovė — taigi rodytume labiau žmogaus išniekinimą, negu smurtą vykdomą prieš tautos kolektyvą. Apie Balt jos kraštų rusifikaciją, — iš tiesų šėtoniška tarptautinį kriminalą — galima reikšmingai kalbėti politinių mokslų sluoksniuose, bet viešosios nuomonės šitai nejaudina, ypač krašte, kuria me asimiliacija yra laikoma pozityviu dalyku. O keturių Sibiro lietuvių maldos pasaulyje pasklido taip plačiai ir įgijo mūsų tautai tiek simpatijų, kiek joks memorandumas Platesnio atgarsio ieškodami, savo pavergėjus tikraisiais pasaulio vanagais atskleisime ne komunizmu pakadintami, ne tarptautinius kriminalus nurodysdami, o gerai paruoštomis, faktais, įrodymais, paliudijimais, paremtomis bylomis paskiriems sovietijos valdovams už žmonių žudymą, išnaudojimą, priespaudą, apiplėšimą, korupciją. Išniekinimas žmogaus jautriau negu išniekinimas tautos paveikia jau ir mūsų pačių jaunimą, kuris gyvena šiuolaikiniais taikos ir žmogaus teisių šūkliais.

(Iš paskaitos Vasario 16 d. minėjime Čikagoj)

PREMIJOS

Š m kovo 7 d. São Paulo teatro Record salėje buvo įteikiamos premijos Rocquette Pinto vardu. Tai jau ilgametė praktika geriausiai metų laike pasirodžiusiems radio ir televizijos mene. Šiais metais gana didelė dalis premijų atiteko jaunimo atstovams.

Stebint įteikimo ceremoniją, matant jaunuosius braziliečius, nenoroms kyla mintis

apie mūsų lietuvišką jaunimą. Ir jis per praeitų metų laikotarpį pasirodė mūsų kolonijos scenose vaidindamas, dainuodamas, šokdamas ar pamaldų metų bažnyčioje giedodamas. Kiti veikė kitose srityse, kaip versdami portugalų kalbon straipsnelius organizuodami ekskursijas ar iškylas. Dar kiti mokino jaunuosius lietuviško rašto ir kalbos mūsų vargo mokyklos. Deja mes neturime jiems nieko už tai įteikti, jų darbai nebuvo atskirai paminėti ir kukli dovanėlė užantspauduo i. Gi kad ir menka dovanėlė lieka pas katinimas tolimesniam darbui, lieka kartu prisiminimas lietuviškos veiklos.

Argi mūsų tarpe neatsiras, tų nė vieno asmens, kuris pa norėtų įsteigti lietuviškos veiklos metinę premiją ir kar

tu jamžinti savo vardą? Ar nebūtų įmanoma padaryti, sakykim, Brazilijoje lietuvišką «Roquette Pinto», kur kasmet gražios statulėlės formoje būtų pagerbti metų laikotarpje geriausiai pasižymėję? Būtų galima pavyzdžiui, duoti stipriausiai metų laikotarpyje pasirodžiusiam chorui, tautinių šokių vienetei, teatro grupei, geriausia ar veikliausiam instrumentistui, dainininkui ar deklamatoriui, kokios premijos fundatorium galėtų būti nešik atskiras asmuo, bet ir kokia lietuviška organizacija.

Šiomet Jaunimo Metai. Tai būtų gražus jaunimui paskatimas veikimui, menui, pasirodymui. Tikrai nepraleistina proga tokiam darbui pradėti.

A. D. P.

Dar Pastabu Žiupsnis Prie Lietuvių Savaitės

Labai gera, kad p. A. Vinkš naitis paskutiniame «M.L.» numeryje pabėrė brandžių minčių dėl jaunimo rengiamos «Lietuvių Savaitės» «Lietuvių Savaitė», nors jaunimo rengiamas, nėra tik jaunimo reikalas.

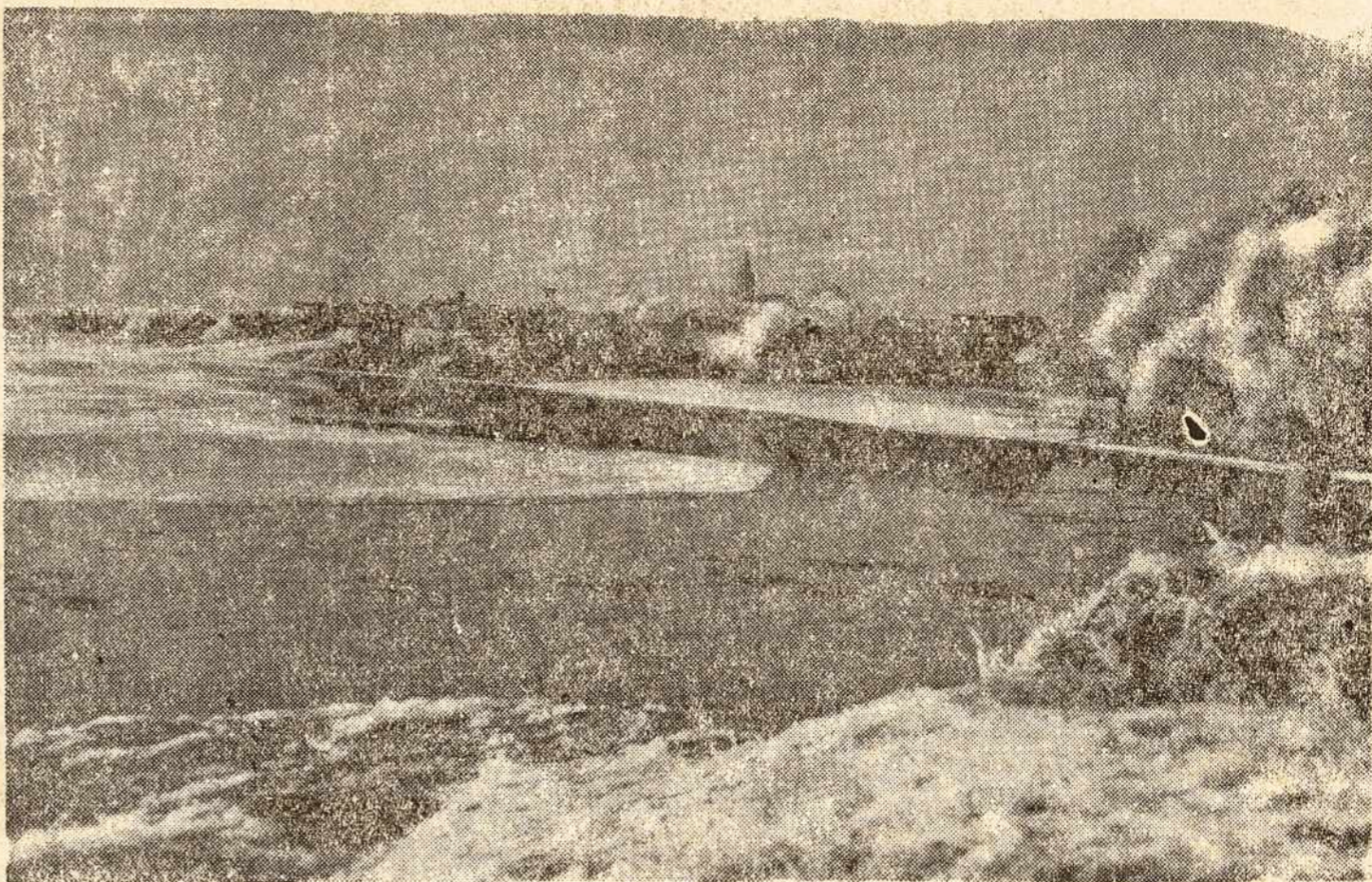
Ar svarbu, kaip pavadinsime, ar kokį turinį tam parengimui duosime? Jei iki šiol dar nėra buvę «Lietuvių Savaitės» nė tokioje š. m. me, tai dar nebūtinai reikia ir mums jos vengti, jei tik būtume pajėgūs ją gerai suorganizuoti. Tat visas reikalas sukasi apie vieną klausimą, ar mūsų jaunimas yra pakankamai pajėgus suorganizuoti «Lietuvių Savaitę»?

Savaitėi buvo pramatyti du dalykai: 1. Lietuvių liaudies mėgėjų ir net tikrųjų menininkų kūrinių paroda, Tokiai parodai eksponatų pakaktų Lietuviams gėdos nepadarys nei p. Remančienės tautinių audinių rinkinys, nei Tėvo A. Kezio S. J. nuotraukos kurios nepaprastai gerai įvertintos tiek Š. Amerikos meno galerijų, tiek žymių fotožurnalu Europoje.

2. Sunkesnis dal kas užpildyti visos savaitės kiekvieną vakarą kultūringa programa bei rasti joms pakankamai lankytojų.

Sunkiausias dalykas bene bus privilioti pakankamai publikos. «Folha de São Paulo» salė tolokai nuo lietuviškų centrų. Jei porą vakarų ir daugiau lietuviškos publikos ateitų, tai tikėtis užpildyti 800 vietų salę 7–8 vakarus iš eilės ir ypač darbo dienomis tikrai yra didelė rizika. Taip, dienraštis «Folha de São Paulo» žada didžiausią savo reklamą ne tik dienraštyje bet ir per radiją ir per TV. O vis tiek vargiai bus galima sudominti tiek brazilų publikos, kad visą savaitę a eity bent po 3–400 iš to taško žiūrindar reikia gerai apsigalvoti, kol salė dar ne galutinai užimta. Siūlyčiau šalia p. Vinkš naščio vienos dienos, dvi dienas. Firmoji galėtų būti parodos atidarymo proga, antroji jos uždarymo. Kadangi būtų šeštadienis ar sekmadienis, publikos galėtų netrūkti.

(pabaiga 4 pusl.)

Šiauliai — Graži mūsų tėvynė ir žiema

klas mergaitėms Šiomet jo bus Putname, Cona., nuo birželio 26 iki liepos 24 d. ir Dainavoje nuo liepos 17 iki 31 dienos.

Lietuvių Ekskursija

Argentinon

Ateinančių metų (1967) vasario pradžioje įvyks IV Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas Argentinos sostinėje Buenos Aires.

Ta proga rengiama lietuvių ekskursija iš S. Paulo autobusais ir lėktuvu. Ekskursiją organizuoja ir globoja «MŪSŲ LIETUVA». Ji susitarė su turizmo bendrove REALTUR S/A, kuri atliks visus ekskursijos paruošimo darbus ir taip pat parūpins reikalingus kiekvienam keleiviui dokumentus.

«Realtur» parūpins ekskursijai atskirą lėktuvą, už maždaug pusę normalios kainos, žinoma, jei susidarys pakankamas skaičius žmonių lėktuvui užpildyti (Kainą pranešime kiek vėliau).

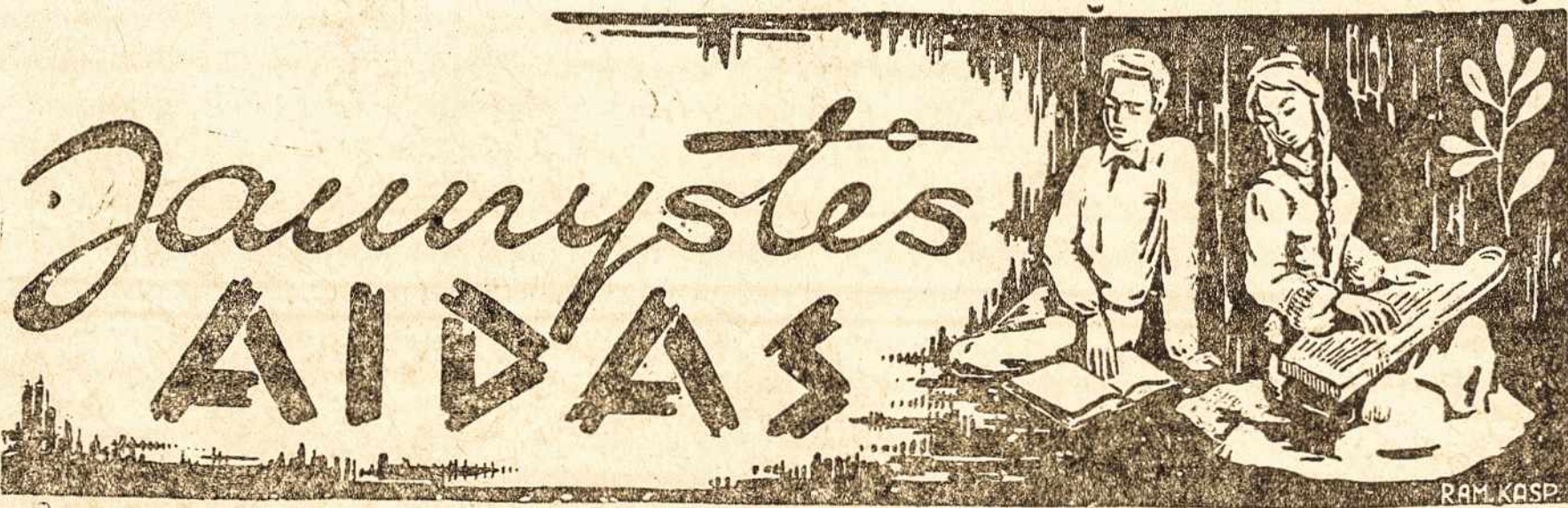
Autobusais kelionė kainuos normalia kaina. Tiek lėktuvu tiek autobusais ekskursantai galės gauti bilietus ant išsimokėjimo, net per 20 mėnesių. Tai: «keliauk dabar, mokėk vėliau». Didelis patogumas.

Autobusais ekskursija išvyks iš S. Paulo ketvirtą dieną prieš Kongresą ir pakeliui sustos po vieną dieną Rio Grande do Sul sostinėje Porto Alegre bei Urugvajaus sostinėje Montevideo.

Kadangi reikalingų dokumentų išrūpinimas užima ilgesnį laiką, tai vykstantieji su šiomis ekskursijomis turės pradėti registruotis balandžio 11 dieną REALTUR raštinėje, rua Libero Badaró, 370.

Ekskursijon gali prisidėti ir nelietuviai lietuvių draugai.

Plačiau apie tai painformuosime kituose «Mūsų Lietuvos» numeriuose.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO METAI

Šv. Kazimieras ir mes.

Paskaita Toronte.

Švento Kazimiero minėjimas šiais metais tuo ar varbesnis kadangi jis vyksta Pasaulio Lietuvių Jaunimo metais. Todėl šia proga ir pasvarstykime ką mums kalba šio jaunimo globėjas da bai ir ko mes iš jo galėtume pasimokyti.

Prieš daugelį šimtmėčių lietuviai kovojo su norinčiais juos paveikti priešais (siveržėlių kariuomenės prispausti, naikinami, pavargę jie pradėjo šauktis dangaus pagalbos. Staiga dangus nušvito, jame pasirodė nezemiška šviesa apsupty narsus raitelis ant balto žirgo. «Šventas Kazimieras veda mus» sušuko lietuviai ir jų širdys prisipildė nauja drąsa ir pasiryžim. Dangiškojo Lietuvos karžygio vedami ir įkvėpti jie naujomis jėgomis pradėjo pulti priešą ir kovą laimėjo.

Šiandien mes džiaugiamės savo protėvių laimėjimais ir didžiuojamės jų atliktais žygdarbiais. Tačiau prisimenant praeitį ar nereikėtų pažvelgti ir į dabartį. Mūsų sąlygo-

mis gyvenant, ši kova nėra pasibaigusi, ji tik pasireiškia kitomis formomis. Iš visų pusių mus gundo medžiaginės gerybės, vilioja malonumai, patraukia kasdienio gyvenimo šiame krašte patogumai. Iš visų pusių kasdien girdime pusbalsius žodžius: «Vistiek iš mūsų tautinio darbo nieko neišeis turime prisitaikyti prie aplinkybių, vistiek gyvename tokiose sąlygose kurių negalime pakeisti».

Grįžkime todėl dar kartą į praeitį ir pasižiūrėkime kokį pavyzdį mums duoda šventasis Kazimieras. Jis atsisakė turtu, atsisakė sosto atsisakė papuošalų. Ne todėl, galbūt, kad jis jų nemėgo, bet supratus, kad jų vertė yra labai laikina ir praeinanti. Kokių vertybių mes šiandien ieškome? Kokiais turtais pasiremiame? Ar laikiniais ir žemiškais ar amžiniais ir dangiškais?

Niekas iš mūsų šiandien nereikalauja kad pasielgtu

me kaip šventas Kazimieras. Tačiau, kadangi esame tos pačios tautos vaikai, jo šviesus pavyzdys įpareigoja šian dien ir mus.

Šventasis Kazimieras atsisakė žemiškų gerybių, bet jo širdyje niekad neužgeso meilė savo tautai. Sunkiai valandai išmušus jis atėjo padėti teisėtai kovojantiems už tautos laisvę. Jeigu pats Visagalis siuntė šventąjį gelbėti savo tautą, ar tai mums neparodo, kad mūsų šventa pareiga yra už ją kovoti?

Ar šiandien suprantame kodėl dalis mūsų tautos yra pasklidusi plačiame pasaulyje. Ar panaudojame visas mums prieinamas priemones įieškoti laisvės ir kalbėti už tuos mūsų brolius, kurių lūpos yra nebylės o rankos pančiuo? Nejaugi mes esame čia tik tam kad ieškotume malonumų, įsigytume turto ir tuo pačiu pamirštume tautą kurios kraujas teka mūsų gyslose?

Man atrodo kad ne!

Mes nenorime žūti be pėdsako, mes norime kad ateinančios kartos galėtų pasakyti: «Jie kovojo, nepasidavė

kakaus ir darbo, ir lėšų, ir žmonių (Paroda gali vykti visą savaitę)

Kadangi Jaunimo Savaitės komitete yra L. K. Bendruomenės choro pirmininkas p. P. Butrimavičius, bei sekretorius R. Braslauskas, tai ne visai tiesa kad tą chorą ardo vauja tik viena mergaitė. «Aušros» gi choro niekas, nė jo dirigentas komitete neatsitovauja. Bet «Aušros» choras mielai bendradarbiaus, jei jo bendradarbiavimas organizatoriams atrodys reikalingas ir priimtinas.

Pagaliau, kadangi salė dar nėra galutinai užimta liepos paskutinei savaitei, o yra gautas tik toks pasiūlymas iš salės savininko «Folha de S. Paulo», tai būtų geriau prašyti jos spalio ar lapkričio mėnesio galui. Tada būtų tikrai gana laike gerai pasiruošti.

Tiek dėl «Lietuvių Savaitės» Dėl kitų p. Vinkšnaičio punktų jei niekas kitas neišsitar, teks pasisakyti kitą kartą.

J. Kicys

(pabaiga iš 3 pusl.)

Ar mūsų jaunimas būtų pajėgus surengti kulūringas programą, kurios nepadarytų gėdos lietuvių vardui ir kultūrai? Neabejodamas atsakau TAIP. Jėgų yra. Jeigu...

Ak, tas nelemtas JEIGU! Jeigu tik visi pajėgesnieji asmenys ir vienetai nuoširdžiai be jokių ambicijų bendradarbiautų! O senimas, kiek galėdamas padėtų, bent savo atsilankymu ir pinigine parama.

Kad mūsų jaunime yra pajėgių organizatorių ir programų rengėjų, tai parodė Vasario 16 minėjimas. Sklandžiai bendradarbiaudama keliolikos jaunuolių vaikinių ir mergaičių grupė surengė gražų, originalų minėjimą. Visi jie, ir dar daugiau jaunimo įeina į «Lietuvių savaitės» rengimo komitetą. P. Vinkšnaitis pasigenda jame mūsų advokatu; (Susirinkime dalyvauja advokatas p. Vincas Tabelis) ir kitų jaunųjų inteligentų. Ir aš jų pasigendu. Tačiau turimo mis žiniomis tai ne komiteto klaida ir neapsižiūrėjimas, bet kaip tik tas mūsų «švie-

suomenės» pasyvumas ar nerangumas. Juk pakvietimas į Jaunimo Metų organizavimą buvo viešai paskelbtas. Buvo ir eilė pakvietimų išsiuntinėta, kiti gyvu žodžiu kviešti. Tačiau neatėjo, nei į pirmą, nei į antrą pasitarimą. Kiek laiko reiktų jų dar laukti? Niekas to nežino. Ir nutarta nebelaukti. Ne pirmas kartas lietuvių istorijoje, kad eilinis lietuvis žmogus ir jaunuolis turi gelbėti Lietuvos garbę ir garsinti jos vardą, kai inteligentija — smetonėlė nuošaliai stovi. Eilinis mūsų jaunimas tikisi, kad jį gerai supras ir atjaus eilinis S. Paulo lietuvis, lietuvi ir ateis pasidžiaugti ir pasididžiuoti savo vojo jaunimo darbu, kaip atėjo ir džiaugėsi Vasario 16 minėjimu.

Po tų tartum šalutinių pastabų aš visgi remiu p. Vinkšnaičio pasiūlymą atsisakyti pilnos savaitės, o turėti tik du vakarus (ar net ir vieną), ypač, kad Komiteto paskelbtoje S. Paulo jaunimo metų programoje yra dar kas mėnesį pramatytų kitų įvairių parengimų, kurie irgi parei-

Jaunimo Metu Stovyklos

Pati didžiausia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metu stovykla vyks nuo birželio 25 iki 30 dienos Dainavoje, prie Manchester, Michigan.

Prieš tai, nuo birželio 19 iki 25 dienos ten pat bus lietuvių jaunimo vadovų kursai stovykla, kur veiklusis jaunimas galės daug ko pasimokyti ir susipažinti, kur ir kaip ir kas liet. jaunimo yra veikliama.

STOVYKLOS MERGAITĖMS.

Nekalto Prasiidėjimo Sėsesys kasmet turi po dvi stovy-

GALERIA DE ARTE PROCURA

Uma das mais importantes GALERIAS DE ARTE do país procura material para ser exposto na SEMANA LITUANA, a realizar se em Julho de 1966.

Acetam-se quadros, trabalhos de escultura (em madeira, mármore, etc.), arte fotografica, trabalhos manuais, tudo em f.m., que representam motivos lituanos.

Dá se preferencia a artistas lituanos ou descendentes de lituanos.

Favor preencher formulário abaixo e remete-lo a PADRES JESUITAS, Rua Lituânia, 67, Moóca, São Paulo, 13, Capital.

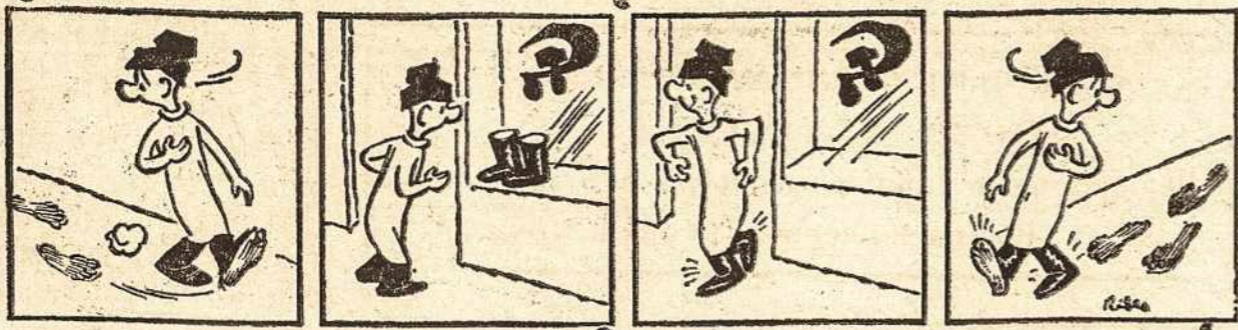
Nome.....

Trabalho apresentado.....

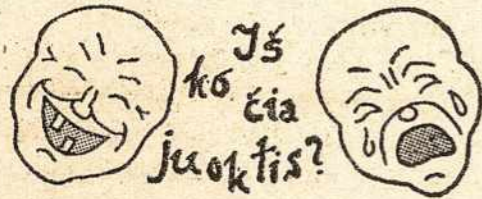
Endereço para possível entrevista.....

Providenciar foto, com breve biografia, para impressão de pequeno livro dos expositores.

NOTA: A Exposição terá caráter puramente filantropico-cultural, não sendo nada cobrado do artista e proibindo-o a negociar os trabalhos durante a Exposição.

Ivano «Rojus»

Graikų filosofas Demokritas buvo labai aukšto ūgio vyras.

O vedė jis žemo ūgio merginą.

Iš tokios juokingai atrodančios poros daug kas mėgda vo pasišaipyti. Kartą vienas pažįstamas net ir atvirai ėmė juoktis: Filosofas linksmai atsakė:

— Ko gi jūs norite? Kaip išmintingas vyras aš pasirinkau pačią mažiausią blogybę.

Kartą Čaplinas savo žmonai pareiškė:

— Tu esi labai gera, bet turi nepataisomą ypatybę.

— Kokią — austebo žmona,

— Kad esi mano žmona.

Vienas kino filmų aktorius, sutikęs Čarlį Čaplina, paklausė:

— Čarlį, kaip tau patinka mano žmona, kurią tu ką tik

matei?

— Ji labai graži. Aš tau pavydžiu.

— O aš, žinai, su ja skiriuos, — atsiduso aktorius.

— Tuomet aš tau dar labiau pavydžiu

Chemijos profesorius darė bandymus su rūgštimis

— Kaip galvojate, — paklausė studentus, — jei aš čia įmesiu šilingą, ar jis ištįps?

— Ne ser, atsakė studentas

— O kodėl? Iš kur žinai?

— Jei šilingas ištirptų, tai nemestumėte jo į rūgštį.

ISIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES

RIO DE JANEIRO: Dr Frikas Meieris, Rua Mexico, 98 sala 708 veikia antradieniais — penkt nuo 10 iki 13 val:

S. PAULO: R. Dom José de Barros, 168, sala 53, Tel: 32 0960, Veikia kasdien po piet.

URUGUAY, MONTEVIDEO: p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinas, kas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos - Pirmininkas p. Juozas Mateionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 51-4011,

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel. 92-2263.

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOS — Pirmininkas p Aleksandras Bumbliš, Rua Gen. Fonseca Teles, 606, Tel. 8 6423.

Išdininkas p, JURGE GARŠKA Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooca.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Camacan, 625 — trečiadieniais 18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67, šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį, kaip iki šiol.

Mooca r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniais ir šventadieniais 8,00 ir 17,00 val. Darbe dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 e. mišios.

Išpažintys čia klausomos kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. Casa Verde 17,15 val

Antrą:

Jaçana klierikų kopl 8,15 val Bom Retire. 10 val. Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,15 val., Moinho Velho 11 val., Lapa 16 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 10 val. V. Prudente 18 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val. Sekmadieniais 10,30 iki 11 val. 19, 25; 31 ir 196 metų bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val. 40 min.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Metalurgica ARPRA LTDA.

METALÚRGICA — FABRICAÇÃO DE PEÇAS PARA AUTOMÓVEIS ESTAMPAS, PEÇAS ÉSTAMPADAS E FERRAMENTAS

Praça Padre Lourenço Barendes, 243 — Quinta das Paneiras — V. Prudente Caixa Postal 371 — São Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Residencija: R. Joaquim Piza, 204 Tel. 31-2548 Raštinė: R. 15 de Novembro, 244 4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324 no 14,00 iki 18,00 val.

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSORIOS TEXTEIS FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMINIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63-7340

Fábrica e Escritorio:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara V. Prudente — S. Paulo

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 35C

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

“SOFIJA”

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę - Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunās

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.

Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52 2289, S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra gerai žinomas gėrimas Kurio puikų veikia ir žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visades naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835 Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

A. A. ANTANAS PAVILONIS

Kovo mėn. 31 d. uelis metai laiko kai mirė nuoširdus ir duosnus įvairių darbų ir reikalų rėmėjas A. A. Antanas Pavilonis.

Pavilonių šeima už veilonių užprašė šv. mišias egzekvijas š. m. 31 d. kovo 20 val. Villa Zelinoj, į kurias kviečia atvykti veilonio draugus bei prietelius.

Ši sekmadienį kovo 27 dieną tuoj po sumos šaukiamas šv. Juozapo vyrų brolijos narių susirinkimas. Visų narių dalyvavimas būtinas.

«MŪSŲ LIETUVOS»

PRENUMERATORIAI

Po 10.000 kr.: Valentinas Bevidas, Pr. Braslauskas, Vl. Kavolis, Vl. Vijeikis

Po 5.000 cr.: Alf. Vidžiūnas, Povilas Pipiras, Jurgis Kizys, Jieva Razanauskienė, Vl. Zaluba, A. Jočis, Pranas Lukoševičius, K. Sidlickas, E. Guzikauskas, Jieva Ražanauskas, J. Kizys, Ant. Nizevičius.

Mooca

Ši sekmadienį, kovo 27 d. įvyks Jaunimo Metų ir Lietuvos Savaitės rengimo komitijos posėdis Dr. V. Kudirkos rūmuose, rua Lituania, 67, Mooca, lygiai 15 valandą. Malonėkit nesivėluoti ateiti. Gali dalyvauti ir ne komitijos nariai, kam tie reikalai yra prie širdies.

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS PAMALDOS TĖVŲ JĖZUITŲ KOPLYČIOJE, MOKOJE

Verbų sekmadienį verbų šventinimas ir išdalijimas įvyks 17 valandą t y vakarinėse mišiose.

Didįjį Ketvirtadienį šv. Mišios 20 valandą.

Didįjį Penktadienį pamaldos 15 valandą.

Didžiojo Šeštadienio pamal-

Pasigėrėsi įdomia programa, smagiai pasišoksi prie geros muzikos, skaniai pavalgysi ir išgersi sutiksi senai matytus draugus tik tai Vila Zelinos Parapijos Tarybos ruošiamame

POBUVYJE — VAKARE

kuris įvyks 24 d. balandžio (sekmadienyje) nuo 14 ligi 20 valandos.

Kadangi tai bus sekmadienio popietis, tai ir toliau gyvenantiems lietuviams atvykti bus patogiu.

Gautas pelnas bus skiriamas numatytiems parapijos darbams remti.

dos 23 valandą
Velykose mišios 8 ir 17 valandą

KAS TIK TURITE balsą, įsijunkite į «AUŠROS» chorą Mookoje! Jis reagiasi naujam koncertui ir mokinasi gražių dainų. Repeticijos vyksta kiekvieną antradienį nuo 8 iki 9,30 val. vakare, o šeštadieniais nuo 7 iki 9 valandos.

SKUBUS REIKALAS!

Reikia kuo skubiau surinkti kuo daugiau parašų po prašymu Lietuvai laisvės. Parašams lapai yra padėti: Pas Tėvus Jėzuitus Mookoje, Vila Zelinos klebonijoje, «M. L.» spaustuvėje, p. Vito bare ir yra išdalintų paskiriems žmonėms, kurie renka parašus. Neatsisakykit pasirašyti, jei dar linkite savo tėvynei laimingesnių dienų! Prašykite kad pasirašytų ir nelietuviai draugai!

S. PAULYJE LANKOS!

Iš Čilės atvyko prof. A. Stonis Lanko savo gimines ir pažįstamus

Kun. J. Petraitis, MIC, vykdamas į Šiaurės Ameriką buvo sustojęs S. Paulyje keletą dienų.

APLANKĖ PRELATĄ K. MILIAUSKĄ

Praėjusį antradienį su Tėvu Giedriu aplankė sergantį prelatą K. Miliauską: Moterų draugijos pirmininkė Izabėlė Seliokienė, Pranciška Zagorskienė, Onutė Jotekaitė, Ona Guigienė ir Ona Sinkevičiūtė.

Ligonio sveikatos stovis vuruoja. Kartais turi šviesesnių akimirku.

Š AMERIKOJE. Illinois universitete studijuoja inž. Algirdas ir Halinas Mošinskių sūnus Gediminas. Jam taip gerai sekasi mokslai, kad vis eina pirmoje vietoje, gauna įvairius garbės pažymėjimus, o paskiausiai yra priimtas į inžinierių garbės organizaciją, kurion patenka tik tai patys gabiausi mokslus baigę

Dasirašykite prašyma Lietuvai laisvės.

SVEIKINAME GERBIAMĄ KUNIGĄ

JUOŽĄ JANILIONĮ

Vardadienio proga ir linkime gausios Dievo palaimos!

Emilija Pupienienė ir duktė Nijolė

NEBEGALIMA ILGIAU LAUKTI!

Labai Gerbiami «Mūsų Lietuvos» Skaitytojai!

Savaitė po savaitės patys matote, kaip skurdžiai atrodė šis mūsų laikraštis! Kiek neįskaitomų, kiek iškriusių raidžių! Daugeliui jos yra per smulkios, ir t.t. Būtinai reikia, nieko nebelaukiant, pagerinti «M. L.» rūbą. O to padaryti negalim be Jūsų nuoširdžios pagalbos.

Kadangi «Mūsų Lietuvos» redaktorius ir administratorius neina nė kruzeiro atlyginimo už savo darbą, ir kadangi dar atsiranda skaitytojų kurie prie savo prenumeratos prideda stambesnę auką laikraščiu išleisti, o kiti net visą numerį išleidžia, tai dar yra galima apmokėti popierių ir spaudinimo išlaidas. Be to peino jokio nelieka, iš kurio būtų galima nupirkti laikraščiu naujas raides. O kaip tik to ir reikia, kad laikraštis žmonėms atrodytų:

REIKIA NAUJŲ RAIDŽIŲ.

Naujų raidžių reikėtų apie 160 kilogramų. Vienas kilogramas su visais mokesčiais kainuoja dabar apie 12 000 kruzeirų. Iš viso apie 1.900 000 kruzeirų. Tai, jei atsirastų mūsų skaitytojų tarpe 190 žmonių, kurie pa a kotų po 10.000 kruzeirų raidės būtų gatavos. Išėitų dar mažiau aukoti, jei atsirastų 760 žmonių, tada pakaktų kiekvienam paaukoti tik po 2.500 kruzeirų.

Tai, jei visi «M. L.» skaitytojai norėtų ir galėtų aukoti po 2.500 kruzeirų, turėtumėm savo laikraštį labai gražiai atspausdinamą, patrauklų, kuris būtų lygus su kitų kraštų lietuvių leidžiamais laikraščiais. Mes tikimės, jog kiekvienas «M. L.» skaitytojas prisidės su savo 2.500 kruzeirų, o ne vienas ir daugiau pridės.

Pinigus siųsti prašome «M. L.» administratoriaus vardu: J. Giedrys Rua Lituania, 67; São Paulo, 13; Brasil, Taip pat galima savo auką įteikti ir «M. L.» platintojams bei išnešiotojams, arba pranešti administratoriui kur atvyktį pasiimti — jis atvyks į jus. Pranešdami skambinkite telefonu 92—2263.

Iš anksto labai dėkodamas,

Kun. J. Giedrys, S. J.
«M. L.» Administratorius

Pastaba: Aukojusių pavardės bus skelbiamos «Mūsų Lietuvoje»

inžinieriai

Džiaugiamės ir didžiuojame drauge su juo gerb. Tėveliais ir sveikiname jus!

Praėjusį sekmadienį V. Zelinos lietuvių parapijos klebonas Msgr. Pijus Ragažius pasšventino ponų Slieoraičių namą Vilą Bertiojoje. Dalyvavo labai daug svečių, kurie malonių šeimininkų šauniai ir nuoširdžiai buvo vaišinami, Vila pavadinta jos šeimininkės vardu: «Vila Fausta».

S ERGA :

Praėjusį penktadienį auto mobilio sunkiai sužeistas Juozas Labukas. neseniai Romoje išventinto vyskupo Labuko giminaitis, Guli Hospital das Clinicas.

Buvo ligoninėje o dabar namuose gyje V. Sauka, gyv. Mookoje.

Alfonsas Vidžiūnas (sūnus) po antros operacijos po tru-

putį sveiksta savo namuose.

MIRĖ:

Kovo 21 dieną, ilgiau pasirgęs mirė FELIKSAS SIMANA VIČIUS, gyvenęs rua Cananea 160, V. Prudente. Palaidotas S. Caetano kapinėse. Liko žmona, sūnus, du švo geriai.

SUŠELPĖ

Š Amerikos Lietuvių Kunigų Vieniybės Sąjunga paskyrė Campinas ligoninėje sergančiam prelatui Kazimierui Miliauskui 300 dolerių.

T. J. Bružikas tam pačiam tikslui gavo iš įvairių geradarių dar 200 dol.

Karliniui Buitvydui buvo padaryta operacija. Ligonis jau pasveiko.

«Mūsų Lietuvos» administracijoje galima užsisakyti ir atsilyginti (užsimokėti) už sekančius žurnalus:

«Eglutė», labai gražus mėnesinis vaikų žurnalas.

«Žvaigždė», Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinio turinio mėnesinis žurnalas.

«Laiškai Lietuviams», Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinio, tautinio ir kultūrinio turinio mėnesinis žurnalas daugiau pritaikytas inteligentams.

«Šv. Pranciškaus Varpelis», Tėvų Pranciškonų leidžiamas religinio turinio mėnesinis žurnalas

Jų visų kaina metams mokant metų pradžioje 3.000 cr.

«Aidai», Tėvų Pranciškonų leidžiamas kultūrinis mėnesinis žurnalas — kaina 6.000 cr.

Visų tų žurnalų kaina antrame metų pusmetyje gali pakilti čia Brazilijoje dvigubai.

Taip pat labai tinkamas jaunimui, studentų—moksleivių mėnesinis žurnalas «Ateitis». Kaina 5 dol.

ŠIRPI NELAIMĖ

Energinga, simpatiška tik 18 metų lietuvaite šiomis dienomis pati nutraukė savo gyvenimo siūlą, palikdama liūdinčius savo tėvus ir gimines. Ji tai padarė todėl, kad buvusi nusivylusi gyvenimu ir neturėjusi nei tikslo nei prasmės kam gyventi.

Tikslą ir prasmę gyvenimui duoda tik religija ir meilė ko kio nors idealo. Be to nė žmogus negali būti pilnai patenkintas savo gyvenimu. Didžiaušias tėvų uždavinys yra įskiepyti nuo mažens savo vaikams meilės kišniams aukštiems idealams, ypač Kristui.

NORI SUSIRAŠINĖTI

Jaunuolis Julius Gėzna nori susirašinėti su Brazilijos lietuvių jaunimu. Jam galima rašyti lietuvių, lenkų, rusų, anglų ir ispanų kalbomis. Jo adresas:

KAUNAS, 9
R. Armijos pr. 243—4
Julius Gėzna.

KETVERI METAI GĖDOS

Jau ketveri metai kaip komunistai atitvėrė savo socialistinio rojaus kampelį aukšto mūro siena Berlyne. Siena šiaurinė yra tapusi komunistų žiaurumo ir baimės didžiuoju paminklu.

Iki tos sienos nebuvo, per daug rėžė akį laisvojo Vakarų Berlyno gerovė ir Rytų, komunistinio Berlyno skurdas. Arti trijų milijonų vokiečių pa bėgo iš komunistinės Vokietijos į Vakarų Berlyną tarp 1948 ir 1961 metų rūpijūčio mėnesio. Negalėdami balsavimais pasirinkti savų valdžios žmones vistiek balsavo — kojomis: bėgo į laisvę.

Komunistai stengiasi savo sieną padaryti nepereinamą. Jon sudėjo 225 kolkosvaidžių lizdus, 202 stebėjimo bokštus, 63 šviesos prožektorius ir 221 budašes, kurių kiekvienoje laikomi 4 policijos šunės bėgliams gaudyti.